

IOP

(idéburet offentligt partnerskap)

Lars Gerdes
Upphandlings- och avtalsenheten

Vad är ett IOP?

- IOP kan beskrivas som en samverkansform som inte bygger på varken bidragsgivning eller offentlig upphandling och inte heller på marknadsmekanismer och kommersiella kontrakt.
- Ett koncept som ligger mellan bidrag och offentlig upphandling
- IOP är inte en särskilt juridisk form, saknar lagstiftning.
- Det är den offentliga partens ansvar att bedöma om aktuellt IOP strider mot annan lagstiftning

Bidrag

- *Måste sökas om årligen*
- *Projekt och verksamhetsbidrag*

Samverkan med lokalt verksamma organisationer för att nå gemensamma samhällsmål är normalt väl förenliga med allmänintresset

Bidrag

- Att verksamheten bedrivs i enskild regi,
- att kommunen eller landstinget inte är juridiskt ansvarig för verksamheten,
- att verksamheten inte uteslutande är beroende av finansieringen från den offentliga partens finansiering,
- att den offentliga parten inte tagit initiativ till verksamheten,
- att verksamheten bedrivs utan vinstsyfte,
- att anordnaren inte primärt är underkastad den offentliga partens styrning och beslutsrätt,
- att anordnaren och den offentliga partens inbördes relation inte är reglerad genom avtal utan styrs genom offentligrättslig reglering samt anordnaren inte förutsätts utföra ett uppdrag mot ersättning för avtalad prestation utan i stället får ett bidrag till egenfinansiering.
- Enligt Valfärdsutredningen måste inte samtliga dessa kriterier vara uppfyllda utan en samlad bedömning göras.

Kommunallagen

- individuellt riktat stöd till enskilda näringsidkare förbjudet om inte synnerliga skäl föreligger
- kommun får inte lämna understöd åt enskilda kommunmedlemmar utan stöd i författning, eftersom sådant stöd inte är en angelägenhet av allmänt intresse.

Statsstödsreglerna

- Statsstöd är när stat, kommun eller landsting stöttar en viss verksamhet med offentliga medel. Syftet med reglerna är att se till att konkurrensen på EU:s inre marknad inte snedvrids.

Upphandling

- LOU kapitel 3, 2 §

Denna lag gäller för upphandling som genomförs av en upphandlande myndighet (offentlig upphandling). Med upphandling avses de åtgärder som vidtas i syfte att anskaffa varor, tjänster eller byggentreprenader genom tilldelning av kontrakt.

BIDRAG

Partnerskap

KÖP

Landstinget
i Värmland

Europeiska
kommissionen

Upphandlingsdirektiv

- "Icke-ekonomiska tjänster av allmänt intresse"
  - Omfattas inte av någon upphandlingskyldighet

"Icke-ekonomiska tjänster, till exempel polis, domstol och obligatoriska socialförsäkringssystem, omfattas inte av någon särskild EU-lagstiftning och ingår inte i den inre marknaden."

Tillsynsmyndighet för upphandling

Vad innebär egentligen ett idéburet offentligt partnerskap?

Vårt uppdrag är att se till att upphandlande myndigheter följer LOU oavsett vad de kallar de avtal som ingås. Vi har därför inte gått in och definierat vad ett IOP eventuellt är.

Ett antal beslut kommer att fattas gällande IOP under 2018

Ett forskningsuppdrag kommer att publiceras under våren / försommaren 2018, "Finansiering eller upphandling?"

Förutsättningarna för att bedriva IOP är att

- verksamheten sker på initiativ av den idéburna organisationen
- verksamheten är ett led i att förverkliga ett politiskt program eller plan där de idéburna organisationerna särskilt nämns,
- verksamheten inte kan ses som en del av föreningsbidraget,
- det inte finns en marknad eller konkurrenssituation att vårda,
- båda parter finansierar verksamheten (med pengar eller andra insatser),
- verksamheten inte detaljregleras från kommunens sida, och
- verksamheten avses bedrivas under en längre tid

FORUM Idéburna
organisationer med
social inriktning

Partnerskapet IOP

- Inte är en del av grundfinansieringen till civilsamhällets organisationer (normerat föreningsbidrag)
- Är inte ett köp av tjänst eller verksamhet, utan en samfinansierad insats eller verksamhet med ambitionen att utvecklas och fungera över tid
- bygger på ett gemensamt samverkansbehov
- Är med fördel ett led i ett politiskt program eller plan där civilsamhället lyfts fram som samarbetspartner
- Avses pågå under längre tid och utvecklas genom gemensam uppföljning, utvärdering och i gemensamma beslut
- Verksamheten/insatsen detaljregleras ej av kommunen (LOU)
- Den offentliga organisationen och den idéburna organisationen har ett gemensamt engagemang, ägarskap och styrning
- I en marknadssituation är det angeläget att partnerskapet IOP tydliggörs i skrift och handling som en samfinansierad och ömsesidig samverkansrelation
- Partnerskapet IOP avses pågå under längre tid och utvecklas genom gemensam uppföljning, utvärdering och i gemensamma beslut

Sveriges
Kommuner
och Landsting

Upphandling

Tillgodoser ett behov som den offentliga myndigheten på förhand definierat inom ramen för sina befogenheter

Varje partnerskap måste prövas mot bestämmelserna i kommunallagen, upphandlingsrätten och statsstödsreglerna, då IOP-avtalsformen inte i sig är en garanti för samarbetets tillåtlighet.

Med hänsyn till att förutsättningarna varierar såväl avseende samarbetsformer som verksamheter är det enligt utredningens bedömning inte möjligt att generellt ange om modellen är förenlig med bl.a. upphandlingsrätten. – SOU 2016:78